

Rapportering Åpenhetslov **2024**

Innhold

1. Virksomheten	2
Utgangspunkt for rapporten	2
Vår tilnærming til Åpenhetsloven	3
2. Funn	5
Faktiske negative konsekvenser avdekket	5
Vesentlig risiko for negative konsekvenser avdekket	5
Allianseleverandører og lokale leverandører	6
3. Tiltak og videre arbeid	6
4. Kontaktinformasjon	8

1. Virksomheten

Utgangspunkt for rapporten

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, forkortet Åpenhetsloven, ble vedtatt av det norske Stortinget i juni 2021. Loven trådte i kraft 1. juli 2022.

Lovens intensjon er å fremme respekt for *grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold* i forbindelse med produksjon av varer og tjenester. Den skal sikre at allmennheten har tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer reelle og potensielle negative konsekvenser som kan knyttes til virksomhetens leverandørkjeder og deres fokus på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Sparebanken DIN Telemark støtter og respekterer FNs menneskerettighetserklæring og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper (OECD 2011). For å leve opp til dette må ansvarlighet og åpenhet prege hele leverandørkjeden, ikke bare Sparebanken DIN Telemarks egen virksomhet. Vi aksepterer ikke forhold i leverandørers eller kunders virksomhet som innebærer brudd på FNs menneskerettighetserklæring.

Dette er en redegjørelse som inneholder aktsomhetsvurderinger av bankens egne leverandører og fellesleverandører i LOKALBANK-alliansen.

Sparebanken DIN Telemarks organisering

Sparebanken DIN Telemark er organisert som en selveiende stiftelse. Banken har avdelinger i Åmot, Seljord, Bø, Notodden og Skien. Hovedkontoret er lokalisert i Bø, der banken hadde ved årsskiftet 45,2 årsverk fordelt på de ulike lokasjonene.

Etter sammenslåing i 2013 mellom Bø Sparebank og Seljord Sparebank, til Sparebanken DIN Telemark, så opprettet banken to stiftelser – Sparebankestiftinga Bø og Sparebankstiftinga Seljord, med eierandel på henholdsvis 62% og 38%.

Banken er organisert med et intern/administrativt område og et område for kunderelasjon/utadrettet område, samt støttefunksjoner/uavhengige roller. I tillegg har banken 4 forretningsområder, som er: kreditt, innskudd/plassering, forsikring og betalingsformidling. Disse forretningsområdene har fagansvarlig som er organisert i matrise, altså med roller som jobber på tvers av ulike avdelinger og kontorer. Banken har også en egen bærekraftsansvarlig, som ble ansatt i 2022.

Gjennom flere generasjoner har Sparebanken DIN Telemark bygd gode relasjoner til lokalbefolkningen og lokalt næringsliv. Vår lokalkunnskap og lokale tilknytning skal komme både våre kunder og lokalsamfunn til gode. Sparebanken DIN Telemark er en tradisjonell sparebank med historie tilbake fra 1852 og tilbyr et bredt spekter av produkter til sine kunder.

Sparebanken DIN Telemark har sammen med 9 andre sparebanker etablert den tredje bankalliansen i Norge, LOKALBANK Alliansen. LOKALBANK skal ved bruk av bankens ressurser, ansatte i LB Selskapet AS (alliansens felleseide selskap) og kontinuerlig kunnskapsinnhenting skape utviklingsorientert fagmiljø som evner å skape merverdi for lokalbanker og lokalsamfunn over hele landet.

I samarbeid med andre banker i alliansen jobber vi for å styrke vår konkurransekraft, dele ressurser og bygge kompetanse på bærekraftsområdet. På denne arenaen har banken både initiert og vært delaktig i en rekke tiltak, blant annet for å kunne møte fremtidige myndighetskrav og for å sikre at vi er best mulig sparringspartner for våre kunder i overgangen til lavutslippsamfunnet.

For å sikre at banken tar ansvarlige beslutninger og unngår såkalt "grønnvasking" - altså å gi et falskt inntrykk av bærekraftighet - har vi valgt å signere Grønnvaskingsplakaten, og forpliktet oss til å følge dens 10 prinsipper. Denne plakaten definerer begrepet "grønnvasking" bredere enn til kun å handle om klima og miljø, og er laget for å kunne favne alle FNs 17 bærekraftsmål. Dette initiativet skal fungere som bankens rettesnor og skal sikre at våre handlinger faktisk bidrar positivt til det grønne skiftet. For at vi i banken skal kunne bli den beste støttespilleren for våre kunder og interessenter, mener vi at det er viktig å starte med oss selv og ta ansvar for vår egen praksis. Vi har derfor valgt å tilknytte oss Miljøfyrtårn og publiserer vår årlige rapport. I Sparebanken DIN Telemark tenker vi at bærekraft ikke bare er en ansvarsfølelse, men også en del av vår identitet og kjernevirksomhet.

Interne retningslinjer og rutiner

Vi er opptatt av å respektere og fremme grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i vår virksomhet og leverandørkjede. Vi har derfor utarbeidet interne retningslinjer og rutiner som gjenspeiler våre forpliktelser og forventninger til oss selv og våre samarbeidspartnere. Disse retningslinjene og rutinene omfatter blant annet temaer som arbeidsmiljø, helse og sikkerhet, likestilling, ikke-diskriminering, lønn, arbeidstid, tvangsarbeid, miljø, korrupsjon, etc.

Sparebanken DIN Telemark sitt styre er organisasjonens øverste utøvende organ. Administrerende banksjef står for den daglige driften. Styret og administrerende banksjef slutter seg til Åpenhetslovens formål og ønsker at grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforholdene skal bli respektert i egen virksomhet, hos forretningspartnere og i leverandørkjeden. Bankens støtter uttrykkelig fagorganisering, som bidrar til respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Administrasjonen har det overordnede ansvar for oppfølging av Åpenhetsloven, herunder utvikling og oppfølging av retningslinjer og instruks, samt kontraktsutforming. Arbeidet rapporteres til administrerende banksjef, som forelegger saker for styret årlig ved redegjørelsen og ved behov. Vi har også etablert varslingskanaler og klagemekanismer som skal bidra til å avdekke eventuelle negative konsekvenser for menneskerettigheter og arbeidsforhold i vår virksomhet og leverandørkjede. Vi oppfordrer alle våre ansatte, leverandører, kunder og andre interessenter til å melde fra om bekymringer eller klager knyttet til vår virksomhet.

Sparebanken DIN Telemark foretar løpende vurderinger av risiko for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold knyttet til selskapets aktiviteter og forretningsforhold. Bankens kartlegger løpende menneskerettighetsbrudd og brudd på anstendige arbeidsforhold knyttet til selskapets aktivitet. Sparebanken DIN Telemark har en varslingsrutine tilgjengelig for våre ansatte, som er beskrevet internt.

Åpenhetsloven og dets krav om å jobbe for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er innlemmet i våre virksomhetsstyringsdokumenter. Dette betinger forankring i styret, noe som ble gjort i vedtak 25.juni 2024. I forbindelse med styrebehandling ble det også utnevnt egen bærekraftsansvarlig med særskilt ansvar for oppfølging av kravene i Åpenhetsloven.

Vår tilnærming til Åpenhetsloven

Vårt arbeid med ansvarlig forretningsdrift i leverandørkjeden har fram til juni 2024 i stor grad handlet om kartlegging av leverandører og samarbeidspartnere, samt utarbeidelse av en spørreundersøkelse for å innhente informasjon fra disse. Vi har avgrenset dette mot de største og viktigste avtalepartene vi benytter basert på omsetning.

Vi har gjennomgått leverandørenes score og utfyllende svar, og gjort en samlet vurdering basert på dette. Enkelte leverandører har vist til sine hjemmesider, eller publisert redegjørelse, og i disse tilfellene har vi gjort en vurdering av det publiserte materialet.

Leverandørene blir fulgt opp årlig og Sparebanken DIN Telemark vil hvert år innen 30. juni publisere en oppdatert redegjørelse om vårt arbeid.

Skjema for aktsomhetsvurderinger er utviklet og sendt til et utvalg av våre forretningsforbindelser og produktleverandører. Dette er et standardisert skjema som ikke passer alle leverandører like godt, spesielt mindre leverandører med under fem ansatte. Det er forsøkt hensyntatt ved kommentarfelt på alle spørsmål, men vi ser at det krever ytterligere forbedringer til senere. Derfor har vi alltid en kvalitativ vurdering som overstyrer risikoscoren for slike tilfeller. Skjemaet er forelagt til styret.

Scoringsmodell

Scoringsmodellen gir respondenten en totalscore basert på besvarte spørsmål, og videre blir leverandøren vurdert i henhold til en trafikklysmoell. Modellen har følgende inndeling:

Grønn: Lav risiko
Gul: Moderat risiko
Rød: Høy risiko

Vi vil presisere at denne inndelingen kun gir en indikasjon på leverandørens risikoprofil, og at vi derfor har gjort en kvalitativ vurdering av respondentenes utfyllende svar i tillegg. Det er en svakhet ved modellen at små leverandører gjennomgående får en dårligere score. Vi skal derfor gjennomføre en helhetlig vurdering av vår datainnsamlingsmetode, og justere poenggrensene i scoringsmodellen eller lage ulike skjema til forskjellige grupper.

Arbeidet med utforming av spørreskjema og scoringsmodell er i hovedsak organisert gjennom en tverrfaglig arbeidsgruppe og forankret i LOKALBANK-samarbeidet.

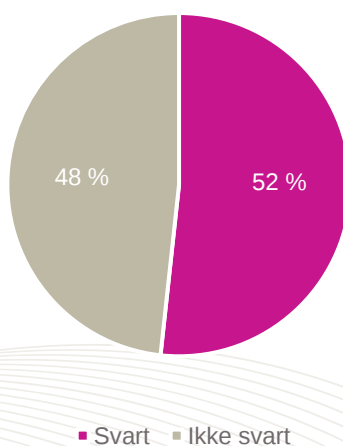
Svarprosent

Undersøkelsen fra Sparebanken DIN Telemark ble sendt ut til 29 leverandører og forretningspartnere. Her inngår registrerte svar på spørreskjema samt leverandører som viser til sine allerede publiserte redegjørelser eller hjemmesider om Åpenhetsloven. Nedenfor følger en fremstilling av svarprosent.

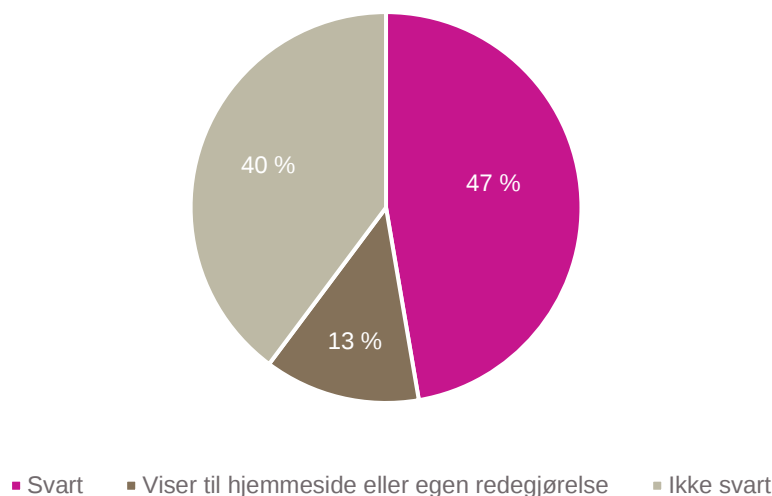
Vi har en svarprosent på 52 %. Til neste år vil vi tilstrebe å få en enda høyere svarprosent fra våre leverandører. Det gjør vi ved tettere oppfølging av leverandørene.

Ved å slå sammen resultatene fra Sparebanken DIN Telemark og LB selskapet så får vi en svarprosent på 60%, dette er hensyntatt leverandører som også viser til egne redegjørelser.

2024: Resultat av undersøkelse (antall, prosent) Sparebanken DIN Telemark

2024: Resultat av undersøkelse (antall, prosent) Sparebanken DIN Telemark + allianseleverandører

2. Funn

Faktiske negative konsekvenser avdekket

Vi har ikke identifisert noen faktiske negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i vår kartleggingsprosess nevnt over – verken i vår egen virksomhet eller i vår leverandørkjede. Vi vil gjøre kontinuerlige vurderinger på om metode og tilnærming vi benytter i dag er tilstrekkelig for å avdekke negative konsekvenser i egen virksomhet og våre leverandørkjeder.

Vesentlig risiko for negative konsekvenser avdekket

Vi vurderer at det er lav risiko for negative konsekvenser i egen virksomhet, basert på at vi er underlagt Arbeidsmiljøloven, og har tydelig regulerte arbeidsforhold med pålagte regelmessige samtaler mellom ledere og medarbeidere, samt veilettede varslingskanaler. Til tross for at vi ser liten risiko her, skal vi fortsatt jobbe for at interne forhold er på et tilstrekkelig nivå.

Etter en overordnet risikovurdering vurderer vi generell lav risiko for at Sparebanken DIN Telemark har forretningspartnere og leverandørkjeder som medfører brudd på menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold. Vi har i all hovedsak nasjonalt og regionalt nedslagsfelt, noe som i utgangspunktet tilsier ryddighet på aktuelt område. En rekke av våre innkjøp gjøres via forretningsforbindelser som har tilholdssted i Norge, med korte leverandørkjeder, hvor den geografiske risikoen vurderes som lav. Våre avtalepartnere er underlagt lovgivning som er utpreget arbeidstakervennlig/forbrukervennlig, og lovgivning er tilordnet statlig tilsynsorgan. Likevel mener vi det er viktig å gjøre nødvendige risikovurderinger og sikre tilstrekkelig oppfølging av vesentlig leverandører.

Våre undersøkelser viser at noen av våre leverandører og forretningspartnere har forbindelser til høyrisikoland. I tråd med geografisk risiko indikerer dette en høyere sannsynlighet for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, som eksempelvis svakere regelverk og autoritære styresett. En rekke av våre leverandører er også tilknyttet produksjon av kontorrekvisita eller IKT-produkter, der råvarer, komponenter og sammenstilling ofte knyttes til høyrisikoland. Dette indikerer en større sannsynlighet for negative konsekvenser.

Vi benytter også tjenester tilknyttet drift og vedlikehold av bygninger, eksempelvis renholdstjenester. Ut fra bransjerisiko vurderes dette til høyere risiko for negative konsekvenser, spesielt på grunnlag av utfordringer knyttet til arbeidsvilkår. Dette er et område der vi har stor mulighet for å kunne påvirke, og den iboende risikoen i bransjen gjør dette til et viktig prioriteringsområde for videre arbeid.

Allianseleverandører og lokale leverandører

Bankene samarbeider med LB Selskapet AS om fellesleverandører, men det er den ansvarlige for ESG og risikostyring i LB Selskapet AS som har det overordnede ansvaret for oppfølging av allianseleverandørene. Lokale leverandører følges opp av den respektive bank, der bærekraftsansvarlig har et særskilt ansvar.

3. Tiltak og videre arbeid

De leverandører og forretningspartnere som ikke har besvart vår henvendelse vil settes på en oppfølgingsliste. Dette gjelder også respondenter med lav score som vi vurderer trenger oppfølging. Vi ønsker primært god samhandling og dialog med disse for å oppnå tilfredsstillende innsikt i leverandørens aktsomhetsvurderinger. I ytterste konsekvens vil vi vurdere hvorvidt vi ønsker å fortsette samarbeidet med disse aktørene.

Sparebanken DIN Telemark vil ved fremtidige avtaleinngåelser kreve at leverandøren avgir egenerklæring, og ønsker at våre leverandører skal gjøres kjent med våre etiske retningslinjer og videre bekrefte dette. Egne etiske retningslinjer for leverandører og forretningspartnere (supplier code of conduct) er under utarbeidelse, og er planlagt ferdigstilt i løpet av 2024.

Vi skal også forsikre oss om at våre varslingsrutiner er hensiktsmessige og relevante, og sikre at ansatte er kjent med disse. Dette gjelder både for ansatte og fremtidige nyansatte. En gjennomgang av dette er planlagt gjennomført i løpet av 2024.

Vi skal jevnlig oppdatere våre leverandørlistor for å sikre at vi har riktige opplysninger registrert og kan komme i kontakt med riktige personer. Her har vi hatt noen utfordringer i årets rapporteringsprosess, og ser derfor behov for oppfølging av informasjonen på dette området.

Vi er i en tidlig fase når det gjelder utvikling av metode og struktur for rapportering på Åpenhetsloven. Vi er klar over at vi har et forbedringspotensial her, og vil følgelig rette innsats mot å forbedre oss ytterligere til neste års rapportering. Metode for datainnsamling vil spesielt bli prioritert, og vi ser behov for å justere spørreundersøkelse og scoringsmodell slik at den treffer alle våre utvalgte leverandører like godt.

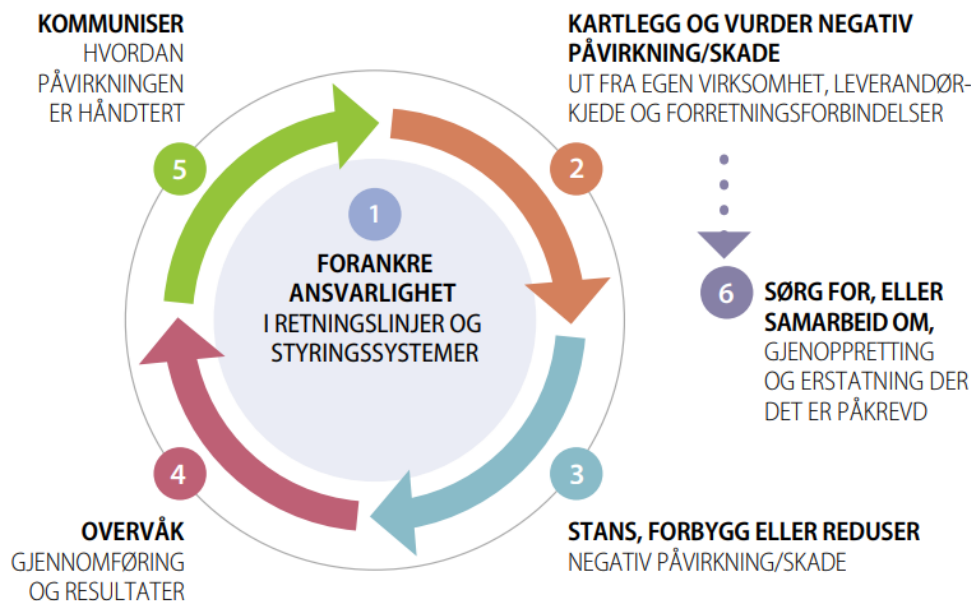
I tillegg er følgende punkter pekt ut som konkrete forbedringsområder:

1. Kontinuerlig tilnærming

Til nå har vårt arbeid med Åpenhetsloven vært konsentrert til en periode mellom januar og juni. Vi skal i større grad gjøre dette arbeidet kontinuerlig, spesielt ved å knytte arbeidet opp mot et årshjul og forankre det tettere opp mot OECD sin veileder for aktsomhetsvurderinger. Vi mener det vil være hensiktsmessig for fremtiden å organisere arbeidet på denne måten for å sikre fokus og kontinuitet.

Kontinuerlige aktsomhetsvurderinger kan avdekke et endret risikobilde. Det er rimelig å anta at det vil forekomme endringer i våre leverandørkjeder mellom de årlige rapporteringene. Det underbygger viktigheten av å ha et kontinuerlig fokus på prosessen, slik at vi stiller oss bedre i stand til å fange opp og vurdere vesentlige endringer. Dette kan i så fall gi grunnlag for å oppdatere redegjørelsen oftere enn én gang i året, noe som understøtter viktigheten av å ha informasjon lett tilgjengelig, ref. punkt 3 under.

Forventet resultat av dette tiltaket er bedre innsikt i leverandørkjeden og vurdering av våre forretningspartnere. I tillegg er det ønskelig at dette skal bidra til at arbeidet med Åpenhetsloven blir bedre kjent og forankret i Sparebanken DIN Telemark.

Aktsomhetsvurderingsprosessen og medfølgende støttetiltak.

Kilde: OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

2. Tydeligere risikobasert tilnærming

Til nå har vi konsentrert innsatsen mot de leverandører og forretningspartnere som er vesentlig basert på omsetning. Dette vil fortsatt være et relevant vurderingskriterium, men vi ønsker i større grad å inkludere en risikobasert tilnærming til utvelgelsen av leverandører. Vi vil derfor utarbeide risikomatriser for bedre å rette forespørsel og innsats mot områdene med størst risiko for negative konsekvenser, og følgelig treffe bedre med undersøkelsene våre. Anerkjente risikokilder skal legges til grunn i dette arbeidet.

Forventet resultat av dette tiltaket vil være større innsikt i hvilke områder av vår verdikjede som innehar størst risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og at vi i forlengelsen av dette kan rette innsatsen mot disse områdene og treffe bedre med våre undersøkelser.

3. Egen hjemmeside for aktsomhetsvurderinger

Sparebanken Din Telemark skal være en åpen og transparent aktør, og vi ønsker at informasjon om vårt arbeid med Åpenhetsloven skal være lett tilgjengelig. I dag har vi vår årlige redegjørelse tilgjengelig på vår nettside, men vi har en ambisjon om å få på plass en hjemmeside med kontinuerlige oppdateringer. Dette vil underbygge og støtte opp om punkt 1 (kontinuerlig tilnærming). På denne siden skal styrende dokumenter, som bærekraftspolicy og etiske retningslinjer, være lett tilgjengelig. Det skal også fremgå tydelig hvordan alliansen vurderer risiko i forretningsforbindelsene.

I tillegg skal det være konkret informasjon om hvordan vi tar imot forespørsler knyttet til vårt arbeid med Åpenhetsloven, samt hvorvidt vi har avdekket negative tilfeller og i forlengelsen av det iverksatte tiltak. Bankene skal aktivt kunne hente og bruke informasjon fra denne siden, samt komme med innspill til forbedringer.

Forventet resultat av dette tiltaket er større åpenhet knyttet til hvordan vi jobber med Åpenhetsloven, og at vi jobber mer kontinuerlig med dette fremover.

Avsluttende bemerkninger

Denne rapporten er behandlet og vedtatt i styret 25.juni 2024.

4. Kontaktinformasjon

Eventuelle henvendelser knyttet til denne redegjørelsen eller om vårt arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold kan rettes til:

Erik Holtan
Fagansvarlig Bærekraft
Sparebanken DIN Telemark

Telefon: 98 89 79 01

E-post: erik.holtan@sparebankendin.no